

NOT: Belediye meclis kararlarının iletileceği Valilik birimi hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĐİŐİKLİĐİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 7118846/2376093

06/12/2021

Konu : GÖRÜŞ (Belediye Meclis Kararlarının
İletileceđi Birim)

... VALİLİĞİNE
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

İlgi: 20.10.2021 tarihli ve 2023540 sayılı yazınız.

İlgi yazıda özetle; merkez ve diğer ilçe belediyelerinden çeşitli tarihlerde doğrudan veya Valilik kanalı ile havale edilmek suretiyle Müdürlüğünüze belediye meclis kararlarının iletildiği, ilgili kanun ve yönetmeliklerle meclis kararları ile ilgili iş ve işlemlerin İdare ve Denetim Müdürlüğü'ne verilmiş olmasına karşın meclis kararlarının doğrudan ve hiçbir işlem yapılmadan Müdürlüğünüze gönderildiği, gönderilen meclis kararlarının mülki idare amiri tarafından görülmediği, elektronik ortamda kaydedilmediği, kayıt altına alınmadığı ve kararların ilgili belediyelere gönderilmediğinin tespit edildiği, ayrıca Müdürlüğünüze gelen meclis kararlarının kaydedilmesi için elektronik ortam veya herhangi bir defter kaydının bulunmadığı, meclis kararlarının gönderilmesi gereken birimin Vali'nin takdirinde olması hususunun anlaşılamadığı ve ileride herhangi bir hukuki sorunla karşılaşmamak adına Bakanlığımız görüşü talep edildiği belirtilmektedir.

Bilindiđi üzere, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18 inci maddesinde; "Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek.

b) Bütçe ve kesinhesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.

c) Belediyenin imar plânlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni plânını kabul etmek. Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır.

d) Borçlanmaya karar vermek.

e) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.

f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.

g) Şartlı bağışları kabul etmek.

h) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beşbin YTL'den fazla dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarını sulh ile tasfiyeye, kabul ve feragat karar vermek.

i) Bütçe içi işletme ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.

j) Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek.

k) Meclis başkanlık divanını ve encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek.

l) Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek.

m) Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.

n) Meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek.

o) Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.

p) Yurt içindeki ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek.

r) Fahrî hemşehrilik payesi ve beratı vermek.

s) Belediye başkanıyla encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak.

t) Mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar vermek.

u) İmar plânlarına uygun şekilde hazırlanmış belediye imar programlarını görüşerek kabul etmek." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, belediyelerin görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili olarak mezkûr Kanunun "Kuruluş" başlıklı 4 üncü, "Birleşme ve katılma" başlıklı 8 inci, "Kararlarının uygulanması ve nüfus" başlıklı 12 nci, "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15 inci, "Başkanlık divanı" başlıklı 19 uncu, "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49 uncu, "Zabitanın görev ve yetkileri" başlıklı 51 inci, "İtfaiye" başlıklı 52 nci, "Faaliyet raporu" başlıklı 56 ncı, "Bütçenin hazırlanması ve kabulü" başlıklı 62 nci, "Bütçe sistemi" başlıklı 65 inci, "Borçlanma" başlıklı 68 inci, "Arsa ve konut üretimi" başlıklı 69 uncu, "İşletme tesisi" başlıklı 71 inci, "Yurt dışı ilişkileri" başlıklı 74 üncü, "Kent konseyi" başlıklı 76 ncı, "Belediye hizmetlerine gönüllü katılım" başlıklı 77 nci maddelerinde belediye meclisi kararı gereken hususlarda Bakanlığımız görevleri bulunmaktadır. Yine mezkûr Kanun'un 70 inci maddesi uyarınca kurulacak olan şirketler için 4046 sayılı Kanun'un 26 ncı maddesi kapsamında alınacak Cumhurbaşkanlığı izni Bakanlığımız aracılığı ile yürütülmektedir. Benzer şekilde belediyelerle ilgili pek çok husus ile ilgili 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu, 2560 sayılı İSKİ Kanunu vd. pek çok Kanun'da Bakanlığımız ile ilintili görev ve yetkiler yer almaktadır.

Öte yandan 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin İçişleri Bakanlığının görevlerini sıralayan Sekizinci Bölümünün "Teftiş Kurulu Başkanlığı" başlıklı 260 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi "**Bakanlığın merkez birimlerinin, bağlı kuruluşların, il ve ilçelerin ve mahalli idarelerle, bunlara bağlı ve bunların kurdukları veya özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş birlik, işletme, müessese ve teşebbüslerin işlem ve hesaplarını teftiş etmek ve denetlemek, inceleme ve soruşturma yapmak,**" hükmünü, (c) bendi "**Mahalli idarelerin seçilmiş veya tayin edilmiş organları ve bunların üyeleriyle diğer kamu görevlileri hakkında inceleme, araştırma ve**

soruşturma yapmak.” hükmünü, (ç) bendi ise “**Bakanlığın mahalli idareler üzerinde sahip olduğu vesayet yetkisinin mevzuat hükümleri gereğince uygulanmasını sağlamak,**” hükmünü taşımaktadır.

15 Temmuz 2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin “Atıflar” başlıklı 798 inci maddesi “İçişleri Bakanlığının mahalli idareler üzerinde sahip olduğu vesayet yetkisine ilişkin mevzuat hükümleri dışında mevzuatta Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün görevleriyle ilgili olarak İçişleri Bakanlığına veya birimlerine yapılmış olan atıflar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına veya birimlerine, İçişleri Bakanına veya İçişleri Bakanlığı görevlilerine yapılmış olan atıflar Çevre ve Şehircilik Bakanına veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlilerine, (...) yapılmış sayılır.” hükmünü içermektedir.

Anılan Kararnameler kapsamında Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı arasında imzalanan “Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün Görevlerinin Devir ve Tasfiyesine İlişkin Protokol” çerçevesinde mahalli idarelerin idari vesayetine yönelik inceleme, soruşturma, denetim, görevden uzaklaştırma ve görevlendirmeye ilişkin iş ve işlemleri İçişleri Bakanlığı uhdesinde, diğer idari vesayet yetkileri Bakanlığımız uhdesinde yürütülmektedir.

Diğer taraftan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinin Planların izlenmesi ve incelenmesi başlıklı 35 inci maddesinde;

“(1) Planların, üst kademe planlara, bu Yönetmeliğe ve imar mevzuatına uygunluğunun sağlanması planı yapan ve onaylayan idarelerin sorumluluğundadır. Belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelerce, dışında il özel idarelerince onaylanan her tür ve ölçekteki mekânsal planların; üst kademe planlara, 3194 sayılı İmar Kanunu ve bu Yönetmeliğe uygunluğunu izleme ve inceleme işlerini Bakanlık yürütür.

(2) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelerce, dışında il özel idarelerince onaylanan mekânsal planlar kesinleştikten sonra incelenmek üzere en geç on beş gün içinde İl Müdürlüğüne iletilir.

(3) Mekânsal planlar ile bu planlara ilişkin revizyon, ilave ve değişiklikleri, plan notları, plan raporu, onaya esas ilgili idare meclisi kararı ile diğer bilgi ve belgelerle birlikte Bakanlıkça belirlenen formatta ve sayısal ortamda iletilir.

(4) İletilen mekânsal planlar incelenerek gerekli değerlendirmeler yapılır. Bakanlıkça, planlarda; usul, şekil, üst ölçekli planlar ve Bakanlıkça yayımlanan yönetmeliklere aykırılık tespit edilmesi halinde, gerekli düzeltmelerin yapılması ve aykırılığın giderilmesi amacıyla ilgili idare bilgilendirilir.

(5) Bakanlık, planların incelenmesini resen veya İl Müdürlükleri aracılığı ile yapabilir.” hükmüleri bulunmakta ve bu hükümlere ilişkin ayrıntılı açıklama Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 24/06/2013 tarihli ve 2013/17 sayılı Genelgede yer almaktadır.

Öte yandan, 08/06/2011 tarihli ve 27958 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilat, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin “İdare ve denetim müdürlüğünün görevleri” başlıklı 17 nci maddesi; “İçişleri Bakanlığının görev alanına ilişkin olarak İdare ve Denetim Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu gereği valiliğe gönderilen kararlar ile ilgili işlemleri yapmak,

b) 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu gereğince, mahalli idare birliklerinin denetimini yapmak, denetim sırasında tespit edilecek kişi borçlarını karar alınmak üzere ilgili birliğe bildirmek, yetkili birlik organlarının alınan kişi borcu kararlarını inceleyerek idari yargıya başvurulması gerekenleri Hukuk İşleri Şube Müdürlüğüne göndermek,

c) Valiliğin, mahalli idareler ve mahalli idarelerin kurdukları işletme, müessese, teşekkül ve birlikleri üzerindeki gözetim ve denetim yetkisi ile diğer vesayet görev ve yetkilerinin kullanılmasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,

ç) Belediyelerin kurulması, bazı köylerin veya bağluların belediyelerle birleşmesi işlemlerini yürütmek,

d) Mahalli idareler ve mahallî idare birliklerinin hukuki konularda görüş taleplerini cevaplamak, Bakanlık görüşü oluşturulması gerekenleri Bakanlığa göndermek,

e) Köy ve mahalle muhtarlarının izin, hastalık, görevden uzaklaştırma, istifa, ölüm gibi iş ve işlemlerini yürütmek,

f) 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca, valilik ve kaymakamlıklarca yapılması gereken mahallî idareler ve mahallî idare birlikleri ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,

g) Güvenlik korucuları ve gönüllü güvenlik korucularıyla ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesini sağlamak,

ğ) Mevzuat veya vali tarafından verilen diğer görevleri yapmak.” hükmünü,

“İlçe birimlerinin görevleri” başlıklı 25 nci maddesi “İl birimleri tarafından yürütülen hizmetler ilçelerde;

b) İdare ve denetim, il planlama ve koordinasyon ve idari hizmetler şube müdürlüklerince yürütülen hizmetler; İdare ve denetim şefliği,” hükmünü,

“Belediye meclis kararları kayıt defteri” başlıklı 68 inci maddesi “Mevzuatı gereği mülki idare amirine gönderilmesi gereken belediye meclis kararları Belediye Meclis Kararları Kayıt Defterine elektronik ortamda kaydedilir.” hükmünü,

“Temsil” başlıklı 72/A maddesi ise “Vali ilde Devletin ve Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtası; kaymakam ilçede Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır.” hükmünü taşımaktadır.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde, belediyelerin seçilmiş veya tayin edilmiş organları ve bunların üyeleriyle diğer kamu görevlileri hakkında inceleme, soruşturma, denetim, görevden uzaklaştırma ve görevlendirmeye ilişkin vesayet yetkilerine esas mevzuat hükümlerinin uygulanmasını sağlamak görev ve yetkisinin İçişleri Bakanlığınca yürütüldüğü, bunların dışında kalan ve özellikle belediyelerin görev, yetki, sorumluluk, imtiyaz, teşkilat ve işlemlerinin yürütümüyle ilgili idari vesayet yetkilerinin Bakanlığımızca yürütüldüğü, dolayısıyla Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilat, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin yukarıda bahsedilen maddelerinin cari Kanun ve CBK hükümleri ile uyumlu olmadığı, bu bakımdan belediye meclisi kararlarının iletilmesi gereken birimin hangisi olacağının açıklamalar çerçevesinde Vali takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür